

วารสาร

เครือข่าย
ทสม.
ผู้พิทักษ์

ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน - มิถุนายน 2562

สืบสาน

รักษา ต่อยอด

จากนกฯ ผ่านภูเขา สู่มหานที

เรื่องเด่น

หน้า 3 ประชาชนจิตอาสา เราทำความดีด้วยหัวใจ

หน้า 4-5 ระเบียบ ทสม.

หน้า 6 กระบวนการทำงาน สู่การรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

หน้า 7 ปลุกป่าในใจคน ปลุกคนให้รักป่า

หน้า 8 ไปสเตอร์ สืบสาน รักษา ต่อยอด

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทบรรณาธิการ

ในช่วงเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมาชาวไทยทุกคนต่างปลื้มปิติเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน แซ่ซ้องถวายพระพรด้วยความจงรักภักดี เนื่องในโอกาสจิตสมัยพระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และสถาปนาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ซึ่งพระราชพิธีฯ นี้ ได้รับยกย่องจากทั่วโลกว่าทรงคุณค่าสง่างามสมพระเกียรติยิ่ง

ในโอกาสนี้ รัฐบาล หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ร่วมกันสืบสาน รักษา ต่อยอดพัฒนาสิ่งแวดล้อมและปลูกต้นไม้จำนวนมาก โดยมีต้นรวงผึ้ง พรรณไม้ประจำรัชกาลที่ 10 ปลูกทั่วแผ่นดินไทย การปลูกต้นไม้ช่วยให้คุณภาพอากาศดีขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ซึ่งวันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปี เป็นวันสิ่งแวดล้อมโลก แต่ในความเป็นจริงทุกๆ วันเราทุกคนต้องถือเป็นวันสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาทุกชีวิตให้มีความสุข ร่มเย็นสดใส เพราะโลกกำลังเผชิญภัยจากธรรมชาติรุนแรงมากขึ้นเช่นหลายๆ พื้นที่ประสบภัยธรรมชาติต้องคร่าชีวิตผู้คนและทรัพย์สินเสียหายไปหมด อากาศเป็นพิษนำไปสู่โรคร้ายมากมาย การเผาป่าที่ทำลายป่าไม้ ทำลายทุกชีวิตที่อาศัยอยู่ในป่า

เริ่มต้นที่ตัวเรา แม้ว่าจะช้าไปแล้วแต่ยังดีกว่าไม่ทำอะไรเลย อย่าปล่อยให้โลกวิกฤตจนล่มสลายลงต่อหน้าต่อตา รักษาแล้วต้องทำให้เป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ถ้าสิ่งแวดล้อมเลวร้าย ทุกชีวิตก็จะสูญสลาย

กองบรรณาธิการ

- ที่ปรึกษา : รัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา, สุรชัย อจลบุญ, สาวิตรี ศรีสุข
- บรรณาธิการ : อูมา ศรีสุข
- รองบรรณาธิการ : เอกราช ขำมะโน, นันทวรรณ ประเสริฐ, ญัฐพงศ์ นันทชัยพงศ์
- กองบรรณาธิการ : โสภิตา ลัทธิโสภณ, ฐิตียา คุณเดช, เนตรทรวง ขำบุรี, อรณี ตะเคียนราม
- ประสานงาน : ททัย ทองใส, อมรพันธ์ เลิศผลบุญ

“เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ”

ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ที่จะสืบสานรักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริและแนวพระราชดำริต่างๆ ในการบำบัดทุกข์
และบำรุงสุขให้ประชาชน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดโครงการอาสาพัฒนา
สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
ส่งเสริมให้จิตอาสาได้มีบทบาทในด้านการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านขยะ
มูลฝอย โดยอบรมให้ความรู้วิทยากรจิตอาสาสร้างวินัยและจิตสำนึกจัดการขยะที่ต้นทาง รุ่นที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1-16 และเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 76 จังหวัด
และกรุงเทพมหานคร และรุ่นที่ 2 สำหรับวิทยากรอาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเครือข่าย
วิทยากรชุมชนปลอดขยะ ระดับอำเภอ เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจ ในการลด คัดแยก
และนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งสามารถต่อยอดก้าวสู่แนวทาง
การจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางได้อย่างยั่งยืน

ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ.2562

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนโยบายที่สำคัญในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะเครือข่ายอาสาสมัครภาคประชาชน ในปี 2550 จึงได้ออกระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ. 2550 เพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคประชาชนที่มีจิตสาธารณะ และสมัครใจเป็นอาสาสมัคร ปกป้อง ดูแล รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นของตนเอง โดยมีกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานในลักษณะคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งมีกระบวนการคัดเลือกกรรมการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ภายใต้ระเบียบว่าด้วยอาสาสมัครฯ และในปี 2558 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีนโยบายสำคัญในการบูรณาการเครือข่ายอาสาสมัคร ภายใต้การกำกับของหน่วยงานกระทรวงฯ ให้เป็นหนึ่งเดียวและเข้าร่วมเป็น ทสม. รวมถึงการสนับสนุนภารกิจกระทรวงที่หลากหลายมากขึ้น ภายใต้แนวคิด **“การบูรณาการเครือข่าย ทสม. และภาคีสร้างสิ่งแวดล้อมดีให้คนไทย”** จึงได้มีการปรับปรุงระเบียบฯ พ.ศ.2550 และในปี 2562 ได้แก้ไขระเบียบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงสาระที่เกี่ยวข้องกับกลไกสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย ทสม. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งได้มีกลไกของคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร ในระดับต่างๆ เพิ่มเติม

วัตถุประสงค์ของการมี ทสม. และเครือข่าย ทสม.

เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง กระบวนการเรียนรู้ และพึ่งตนเอง และประสานงานระหว่างระดับนโยบาย และระดับชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกระดับ

บทบาทและหน้าที่ของ ทสม.

ประสาน

ประชาสัมพันธ์

ส่งเสริม

เฝ้าระวัง

ดำเนินกิจกรรมด้านการอนุรักษ์

เสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์

สนับสนุนภารกิจด้านการอนุรักษ์

คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ในจังหวัด แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

1. 76 จังหวัด มี 3 ระดับ ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด
2. กรุงเทพมหานคร มี 3 ระดับ ระดับเขต ระดับกลุ่ม และระดับทสม. กรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการอำนวยการ ทสม.

ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอธิบดีภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอำนวยการ ทสม. ระดับจังหวัด ประกอบด้วย

ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ท้องถิ่นจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผอ.สิ่งแวดล้อมภาค ประชาสัมพันธ์จังหวัด ประธานเครือข่ายแต่ละจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการและให้ ผอ.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอำนวยการ ทสม. กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

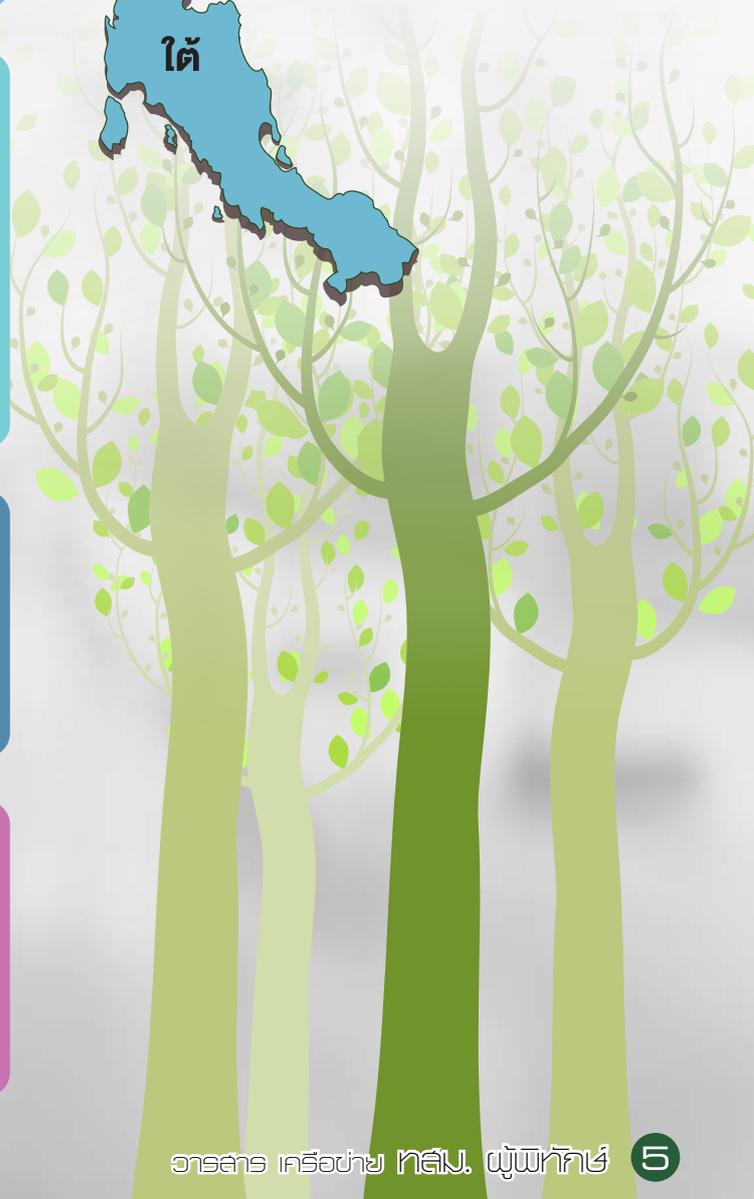
อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน ผอ. สำนักสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร ผอ.สำนักอนามัย ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ประธานเครือข่าย ทสม.กทม. ประธานเครือข่ายระดับกลุ่ม ไม่เกินหกคน ผู้แทนเครือข่าย ทสม. ในคณะกรรมการ อำนวยการ กลุ่มภาคกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผอ. กองอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ

บทบาทและหน้าที่ คณะกรรมการอำนวยการ ทสม. ระดับจังหวัด

และทสม.กรุงเทพมหานคร บูรณาการเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ทสม. ในจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ดำเนินการตามนโยบาย การส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่าย อำนวยการคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่าย

บทบาทและหน้าที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่าย ทสม. ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ทสม. เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนแผนงาน และงบประมาณเครือข่าย

พร้อมกันหรือยัง...

กับการเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์
สิ่งแวดล้อมที่ดี

สิ่งแวดล้อมที่ดีเกิดได้ ถ้าเราลงมือทำโดยร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตนเอง ทำงานคนเดียวมันก็ดี แต่ถ้าทำหลายคนจะดีกว่าไหม โดยมีตัวอย่างของเครือข่าย ที่เรียกตนเองว่า เครือข่าย ทสม. กว่า 2 แสนคน ทำงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้ง 77 จังหวัด การทำงานคนเดียวคงไม่ประสบความสำเร็จถ้าไม่มีภาคีที่ช่วยร่วมสนับสนุนและขับเคลื่อนงานไปด้วยกัน วันนี้จะพาทุกท่านมาดูการทำงานของพี่น้อง เครือข่าย ทสม. จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีการบูรณาการกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น และภาคเอกชนต่างๆ โดยการเริ่มต้นจากมองเห็นสภาพปัญหาในพื้นที่ของตนเอง มีการพูดคุยกัน ระดมความคิดเห็นถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดแนวคิดขึ้นว่า **“การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ที่เราจะดำเนินการคนเดียวไม่ได้เราต้องหากภาคีมาสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่”** นอกจากการแสวงหาภาคีแล้วเราต้องมีการพัฒนาศักยภาพของเครือข่าย ทสม. ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการเขียนโครงการเพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ และเครือข่าย ทสม. จังหวัดกำแพงเพชร ได้เขียนโครงการ โรงเรียนต้นแบบ **“เกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”** ส่งเข้าร่วมในโครงการ **“ปีนโอกาสवादอนาคต”** ปี 13 เพื่อขอรับการสนับสนุนจากมูลนิธิ เอสซีจี ในเครือบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) โครงการนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากมูลนิธิ เอสซีจี และได้รับการสนับสนุนเงินจำนวน 120,000 บาท เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับเกษตรหมุนเวียนและด้านสิ่งแวดล้อมล้อมภายในชุมชน ถือเป็นความสำเร็จของเครือข่าย ทสม. จังหวัดกำแพงเพชรในการเขียนโครงการเพื่อร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภาคเอกชน

กระบวนการทำงาน สู่การรักษาสู่สิ่งแวดล้อมในพื้นที่

ทบทวน/มองเห็นสภาพปัญหาปรับเปลี่ยนวิธีการคิด มีการมองปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

ระดมความคิด/หาแนวทางแก้ไข/แสวงหาภาคี ประชุมหารือเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา

พัฒนาศักยภาพ/การเขียนโครงการและการแสวงหาช่องทาง โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการอบรมพัฒนาศักยภาพให้ เครือข่าย ทสม. ในการเข้าถึงแหล่งทุน มีการฝึกกระบวนการในการเขียนโครงการ

มีการเขียนแผนงาน/แผนรองรับ เครือข่ายต้องมีการเขียนแผนงานสำหรับการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ และต้องมีการเขียนแผนรองรับ

การเขียนโครงการ/เสนอโครงการ การเขียนโครงการเพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของหน่วยงานนั้น แต่หน่วยงานมีกฎกติกา

การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

ปลูกป่าในใจคน ปลูกคนให้รักป่า

“...ควรจะปลูกต้นไม้ในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดินและรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร **ป่าในใจคน** คือ การปลูกป่าควบคู่กับการพัฒนาคน ชุมชน สังคม ที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างมนุษย์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของต้นไม้ด้วย การลงมือปฏิบัติจริง เพื่อเป็นการช่วยให้มีใจรักต้นไม้ รักป่าไม่หวงแหนทรัพยากรป่าไม้และรักษาสิ่งแวดล้อมและเป็นการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อให้เกิดการ**ต่อยอดปลูกป่าในใจคน**จิตอาสาภาคประชาชนในนามเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จึงขอเชิญชวนภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนร่วมกัน **ปลูกคนให้รักป่า** โดยการเพิ่มพื้นที่ป่าเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชน/ชุมชนเมืองการฟื้นฟูดูแลรักษาป่าไม้การปลูกต้นไม้ในพื้นที่ไม่ว่าจะปลูกคนเดียวปลูกเป็นกลุ่มปลูกต้นไม้ในทุกๆ วันสามารถส่งภาพกิจกรรมผ่านช่องทางสื่อสาร เพื่อให้ทุกพื้นที่เป็นพื้นที่สีเขียวที่เต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์

“จะปลูกป่า ไร่เต็มป่า ไร่ฟ้าจ้อ
จะไม่รอฟนมาตามฟ้าสั่ง
เข็นป่าขึ้น เข็นน้ำขึ้น
ด้วยกำลัง
ป่าคงยังยืนต้น ด้วยน้ำมือเรา”
Cr.#Facebook สหยาป่า

เหยี่ยวข่าว กสม.

Line@arsa4thai

Line : @deqp.

Arsa4Thai

เครือข่าย ทสม.

Line : @arsa4thai

วารสารเครือข่าย
ทสม. ผู้พิทักษ์

(โปรเตอร์นี้สามารถนำไปต่อยอดเพื่อใช้ประโยชน์ได้)